

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دینیای شراب طہور

نویسنده: زہرا ضیاء ترقی

۱۳۹۵

سرشناسه	:	ضیائی، زهرا، ۱۳۴۰-
عنوان و نام پدیدآور	:	کیمیای شراب طهور/ نویسنده زهرا ضیائی تربتی.
مشخصات نشر	:	تهران: سرمستان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۱۹۲ ص.
شابک	:	978-600-7269-10-7
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا.
یادداشت	:	کتابنامه.
منبع	:	تقوا
موضوع:	:	Piety
رده بندی کنگره	:	BP۲۵۰/۵۵/۱۳۹۵
رده بندی دیسک	:	۲۹۷/۶۳۲
شماره کتبشناسی	:	۴۵۹۰۰۰۰

کیمیای شراب طهور

نویسنده: زهرا ضیائی تربتی

ویراستار: اله هادی

حروف چینی و صفحه آرایی: مریم رمضانی

طراح جلد: زهرا سرمستان

چاپ: تهرانپارس

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ شراب نسخه

بها: ۱۲۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۶۹-۱۰-۷

نام و نشانی ناشر: نشر سرمستان؛ تهران، حکیمه، بلوار بهار، کوی دانشگاه امام حسین (ع)،

فاز ۲، بلوک ۱۰/۲، شماره ۲۴۸ تلفن همراه: ۰۹۱۹۶۶۶۲۱۶۶

ایمیل: ketab40@gmail.com

همه‌ی حقوق این اثر برای نویسنده محفوظ است.

فهرست مطالب

مقدمه	۱۵
بخش اول: واژه‌شناسی تقوا	۱۹
۱- بررسی واژه تقوا از نظر لغوی	۲۱
۲- بررسی واژه تقوا از نظر مفسرین	۲۳
۳- بررسی واژه تقوا از نظر اصطلاحی	۲۵
۱- قرآن	۲۵
۳،۲- پیدایش انسان	۲۸
۳،۳- علمای اسلام	۲۹
۳،۴- علمای اخلاق	۳۲
۳،۵- تقوا از نظر یکی از شعرا	۳۳
بخش دوم: انسان و تقوا	۳۵
فصل اول: هدف از آفرینش انسان	۳۷
۱- حقیقت انسان	۳۹
۲- راز آفرینش انسان	۴۰
۳- معرفی انسان از نظر قرآن	۴۱
۳،۱- مدح و ستایش‌های قرآن درباره انسان	۴۲
۳،۲- نکوهش‌ها و مذمت‌های قرآن درباره انسان	۴۲
۳،۳- الهام فجور و تقوا پس از خلقت انسان	۴۳
۴- اختیارات بشر	۴۴
۵- تکامل از نظر قرآن	۴۵
۶- مراحل زندگی انسان	۴۷
فصل دوم: والاترین ارزش و بهترین توشه انسان	۴۹

۵۱	۱- ملاک‌ها و ارزش‌ها در نظر انسان
۵۱	۲- ارزش والای انسان در قرآن
۵۳	۳- نخستین شرط رهروان راه حق
۵۵	۴- بهترین توشه انسان مسافر
۵۶	۵- سفارش به تقوا و سود خداوند
۵۷	۶- شش شیطان در گمراهی انسان
۵۹	۷- سفارش قرآن به انتخاب بهترین راه سعادت‌مند شدن
۶۳	بخش دوم: تقوا، اهمیت و جایگاه آن در فرهنگ اسلامی
۶۵	فصل اول: عام و خاص تقوا
۶۷	۱- اهمیت تقوا در قرآن
۷۰	۲- انواع از نظر قرآن
۷۰	۲،۱- تقوای قلب
۷۰	۲،۲- تقوای اجتماعی
۷۰	۲،۳- تقوای کلامی
۷۱	۳- اقسام تقوا در فرهنگ اسلامی
۷۲	۴- مراتب و درجات تقوا در قرآن، روایات و فرهنگ اسلامی
۷۲	۴،۱- در قرآن
۷۵	۴،۲- در روایات
۷۵	۴،۳- در فرهنگ اسلامی
۷۶	۵- پایه‌های اصلی تقوا
۷۷	۶- لوازم تقوا
۷۸	۷- جایگاه تقوا از نظر قرآن و روایات
۸۱	فصل دوم: راه‌های دستیابی به تقوا از نظر قرآن
۸۳	۱- راه‌های دستیابی به تقوا برای فرد

- ۱,۱- اقامه نماز ۸۳
- ۱,۲- روزه گرفتن ۸۳
- ۱,۳- تقوا در گفتار ۸۴
- ۱,۴- استفاده از قرآن جهت هدایت ۸۴
- ۱,۵- توکل به خدا ۸۴
- ۱,۶- معاشرت با صادقین ۸۵
- ۱,۷- تبعیت نکردن از کافران و منافقین ۸۵
- ۱,۸- اجتناب از خداوند با «وسيله» ۸۵
- ۱,۹- اجتناب از صفات ذلیل ۸۶
- ۱,۱۰- دوری از نفاق ۸۶
- ۱,۱۱- عفو و گذشت ۸۶
- ۱,۱۲- همکاری در نیکی ها ۸۷
- ۱,۱۳- پناه بردن به خداوند از شر وسوسه های شیطان ۸۷
- ۱,۱۴- صلوة ارحام ۸۷
- ۲- راه های دستیابی به تقوا در خانواده ۸۸
- ۲,۱- صلح و دوستی، و نیکی ۸۸
- ۲,۲- رفتار در برخورد با نامحرمان ۸۸
- ۲,۳- مسالمت و مدارا با زنان ۸۹
- ۳- راه های دستیابی به تقوا در جامعه ۸۹
- ۳,۱- برقراری عدالت اجتماعی ۸۹
- ۳,۲- ماندن در مسیر هدایت ۸۹
- ۳,۳- اصلاح و پیوند دادن مؤمنین ۹۰
- ۳,۴- پرهیز از ربا ۹۰

۹۰	۳,۵- رعایت قصاص
۹۱	۳,۶- میزان در روابط با افراد
۹۱	۳,۷- پاکی نیت و رعایت احکام اسلامی
۹۳	بخش چهارم: اوصاف متقین
۹۵	اصل اول: سیمای متقین در دنیا
۹۷	فصل اول: توصیف متقین
۹۷	- شناخت متقین از نظر عقیده و ایمان
۹۷	۱,۱- - لونگی، ایت و تأثیر موعظه در متقین
۹۹	۱,۱,۱- - ایت متقین
۱۰۰	۱,۱,۲- تأثیر هایت و موعظه در متقین
۱۰۰	۱,۱,۳- آیاتی در زمینه هدایت متقین
۱۰۱	۱,۲- ایمان به غیب
۱۰۲	۱,۳- باور داشتن جهان آخرت
۱۰۳	۱,۴- ایمان به ارسال رسل و انزال کتب
۱۰۳	۲- شناخت متقین از نظر عبودیت و بندگی
۱۰۳	۲,۱- انجام واجبات الهی
۱۰۵	۲,۲- شب‌زنده‌داری
۱۰۶	۲,۳- بیم دائمی از کیفر گناه
۱۰۷	۲,۴- عدم اصرار بر گناه
۱۰۷	۳- شناخت متقین از نظر رفتار و کردار
۱۰۸	۳,۱- اتفاق به دیگران
۱۰۹	۳,۲- تسلط بر خشم
۱۱۰	۳,۳- چشم‌پوشی از خطای مردم
۱۱۰	۳,۴- نیکوکاری

۱۱۱	۳،۵- پرداخت حق سائل و محروم.....
۱۱۱	۳،۶- صبر در امور.....
۱۱۲	۳،۷- راست‌گویی و درست‌کرداری.....
۱۱۲	۳،۸- وفای به عهد.....
۱۱۳	۳،۹- واضع.....
۱۱۳	۳،۱۰- قول سدید و سخن صواب.....
۱۱۴	۳،۱۱- هم‌نود تایی.....
۱۱۵	۳،۱۲- صلوات رحام.....
۱۱۵	۴- برجستگان، متغیر، مناسب‌گان حکومت بر مردم.....
۱۱۸	گفتار دوم: اشعاری در نیمهٔ تقوا
۱۲۱	فصل دوم: سیمای متقین در آثار
۱۲۳	۱- دریافت بشارت از جانب خداوند.....
۱۲۴	۲- خداوند، خریدار عمل آنان.....
۱۲۵	۳- قبولی اعمال.....
۱۲۶	۴- بخشش گناهان.....
۱۲۶	۵- همراه داشتن بهترین توشه.....
۱۲۷	۶- وارثین بهشت.....
۱۳۰	۷- دوستان خدا.....
۱۳۱	۸- عاقبت و مسیرنهایی متقین.....
۱۳۳	بخش پنجم: آثار تقوا
۱۳۵	فصل اول: آثار فردی تقوا
۱۳۷	گفتار اول: آثار تقوا در دیدگاه فرد
۱۳۷	۱- مایهٔ روشن‌بینی و بصیرت.....
۱۳۸	۲- مایهٔ تفکر در هدف آفرینش.....

- ۳- مایه نگرش به باطن دنیا ۱۳۹
- ۴- مایه آرامش در دنیا و آخرت ۱۴۰
- گفتار دوم: آثار تقوا در اعتقادات فرد ۱۴۱**
- ۱- همراهی خداوند با متقین ۱۴۱
- ۲- فرار از کید شیطان ۱۴۲
- ۱- عامل استجاب دعا ۱۴۲
- ۱- عامل تقرب روحی به خدا ۱۴۵
- ۵- مایه تشخیص حق از باطل ۱۴۶
- ۶- عامل یکتا و یگانه و تعلیم خداوند ۱۴۷
- ۶،۱- علم و معرفت در پرتو تقوا ۱۴۸
- ۶،۲- علم و معرفت در پرتو براد با نفس ۱۴۸
- ۶،۳- علم و معرفت در پرتو احساس ۱۴۹
- ۶،۴- علم و معرفت در پرتو علم با ۱۵۰
- ۶،۵- علم و معرفت در پرتو تلاش در راه خدا ۱۵۰
- ۶،۶- علم و معرفت در پرتو زهد و وارستگی ۱۵۱
- ۷- عامل رستگاری و فلاح ۱۵۱
- گفتار سوم: آثار تقوا در زندگی روزمره فرد ۱۵۲**
- ۱- نزول برکات الهی از خزانه غیب ۱۵۲
- ۲- آسانی در کارها ۱۵۵
- ۳- خروج از گرفتاری‌ها و مشکلات ۱۵۶
- فصل دوم: آثار اجتماعی تقوا ۱۵۹**
- گفتار اول: آثار اجتماعی تقوا در دیدگاه فرد ۱۶۱**
- ۱- احساس شخصیت و هویت در جامعه ۱۶۱
- ۲- پذیرفتن خداوند به عنوان تنها ولی و سرپرست ۱۶۳۳

گفتار دوم: آثار اجتماعی تقوا در ساختار جامعه ۱۶۴

۱- اصلاح جامعه ۱۶۴

۱,۱- عامل ایجاد جامعه ایدآل ۱۶۴

۱,۲- عامل برقراری عدالت اجتماعی ۱۶۶

۱,۳- زیربنا و اساس کارها در جامعه ۱۶۷

۱- عامل پیشرفت سریع اسلام ۱۶۷

۲- آثار: به اعم تقوا در صحنه نبرد ۱۷۰

۲,۱- عامل رخود گذشتگی در راه خدا ۱۷۰

۲,۲- عامل داد ای غیبی ۱۷۱

۲,۳- عامل پیروزی و نصرت در جنگها ۱۷۳

فصل سوم: تباهی اخلاق و اجرا ۱۷۵

۱- آثار عدم تقوا در اجتماع ۱۷۷

۱,۱- اخلاق جنسی در غرب ۱۷۷

۱,۲- اخلاق جنسی در کمونیسم ۱۷۸

۱,۳- اخلاق جنسی در اسلام ۱۷۸

۲- ریشه تباهی اخلاق ۱۸۰

۳- علاج طغیان ۱۸۲

منابع و مأخذ ۱۸۵

مقدمه

أَلْحَدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ^۱

سپاس و پرورش پروردگار یکتا و بی‌همتایی را سزااست که انسان را در پرتو عقل و فصاحت، به راه پرهیزگاری و شناخت هرچه بیش‌تر مایه‌ی رسول اکرم، ثمرات و ثقل اصغر هدایت فرمود.

حمد و سپاس خداوندی که انسان را آفرید، حال آن‌که جز هدایت و معرفت وی قصد و هدفی نداشت. (لِيُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ)^۲ و بدین منظور به ارسال رسل و انزال کتب پرداخت و برنامه خود را به تدریج طی فرستادن رسولان بسیار، عملی ساخت، تا انسان در هدایت کامل و بدون عیب و نقصی را در قالب قرآن کریم، کتابی که (بَلَدَنَ بِلَاقِ هِيَ أَقْوَمُ)^۳ است، بر پیامبر اسلام نازل فرمود. پیامبر هم آن را به عنوان «کتاب» در راه هدایت و کمال بشر معرفی کرد که آن هم مبین همه چیز می‌باشد (بَيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ)^۴ و همچنین موجب هدایت است؛ چنان‌که در آیه ذیل آمده:

۱. سوره اعراف، آیه ۴۳.

۲. سوره ابراهیم، آیه ۱.

۳. سوره اسراء، آیه ۹.

۴. سوره نحل، آیه ۸۹.

(ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ)^۱

آری هدایت همان کسانی که هدف خلقت را دریافته‌اند و در طریق نور قدم نهاده‌اند و چنگ به عروۃ‌الوثقی زده‌اند تا با تمسک به این ریسمان استوار الهی، رسالت خلیفه الهی شدن را در زمین تحقق بخشند. به مدارج کمال انسانی دست یازند. اینانند که در پرتو تقوا، به زندگی حیات می‌بخشند و روح خدایی را در جامعه می‌دمند و انسان را به سعادت پیرو راه‌ری می‌کنند و خداوند هم در کتابش بزرگ‌ترین امتیاز و معیار سنجش انسان‌ها را به این‌گونه بودن می‌شمرد (إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ)^۲ و سوا را به‌ترین راه و توشه معرفی می‌کند (و تَزُودُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى)^۳ و بلاشک در حیات اهمیت این موضوع را تا آن حد بالا برده که خداوند خود را هم به اهل تقوا می‌شمرد و می‌فرماید: (هُوَ أَهْلُ التَّقْوَى وَ أَهْلُ الْمَقَرَّةِ)^۴

ما نیز امیدواریم در این راستا بتوانیم با گوشه‌ای از این مفهوم غنی و پر بار اسلامی آشنا شویم و با شناخت مرحله پیش‌تر، آن را سر لوحه زندگی‌مان قرار دهیم. زیرا ما انسان‌ها از احاطه فطری طالب خوشبختی و کمال مطلق هستیم ولی عملاً هدف آفرینش را تشخیص نمی‌دهیم و از تمایلات نفسانی که برای ادامه حیات در راه میر ما به‌ودیعت نهاده شده است در حد اعتدال استفاده نمی‌کنیم، و با

۱. سوره بقره، آیه ۲.

۲. سوره حجرات، آیه ۱۳.

۳. سوره بقره، آیه ۱۹۷.

۴. سوره مدثر، آیه ۵۶.

بی توجهی به اصل «آنچه را نباید دل بستگی شاید»^۱ عمر، این سرمایه گرانبها را به غفلت می گذرانیم. لذا برای شناخت هرچه بیش تر اسرار آفرینش انسان و هدف آن، ما باید نحوه خودشناسی و خودسازی را بدانیم تا بتوانیم طی طریق کنیم و به مقام آدمیت برسیم.

ای خوش آن روز که پرواز کنم تا بر دوست

به امید سرکوش پر و بالی بزنم^۲

• بران • غ دیدی تو ز پای بند شهوت

به در آی تا ببینی طیران آدمیت^۳

زهرایابی تربتی

دی ماه ۱۳۹۴

۱. گلستان سعدی، دیباچه.

۲. دیوان غزلیات شمس، مولوی، غزل ۵۴.

۳. کلیات سعدی، غزلیات، ص ۹۸.